

Att hitta motivation för skolämnet bild tillsammans med en social tjänstehund

En studie om hur elever använder sig av den sociala tjänstehunden när de arbetar med skoluppgifter i ämnet bild och vad motivation är.

Examensarbete

Yrkehögskoleutbildning

Skolhundspedagog / Resurspedagog

Svenska Terapihundskolan

**SVENSKA
TERAPIHUNDSKOLAN**

Hösten 2022

Linda Nordblad

Abstrakt

Syftet med denna studie var att undersöka hur elever använder sig av en social tjänstehund under sitt arbete i ämnet bild. I studien undersöktes om en socialtjänstehund kan motivera elever till att arbeta med bilduppgifter.

I undersökningen har en blivande skolhund träffat sex elever i årskurs 4-5, de har vid tre tillfällen arbetat med ämnet bild. Under dessa tillfällen observerades vad som hände mellan elev och hund.

Vid första samt sista tillfället intervjuades eleverna. Efter avslutad studie intervjuades även bildläraren om vad hen eventuellt märkt hos eleverna som arbetat med hunden.

Resultaten av intervjuer och observationer visar att elever kan använda sig av en social tjänstehund för att arbeta med ämnet bild. Upplevelsen från läraren blev att elevernas motivation för bilduppgifterna ökade.

Slutsats, en social tjänstehund kan hjälpa elever i ämnet bild i skolan.

Nyckelord: Motivation, skolhund, social tjänstehund, bild.

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	4
1.1 Syfte / Frågeställningar.....	4
2. Teoretisk referensram.....	5
2.1 Hunden som pedagogisk resurs.....	5
2.2 Eleven.....	7
2.3 Läraren.....	8
2.4 Skolan.....	12
2.5 Ämnet bild i skolan.....	13
2.6 Motivation.....	15
2.6.1 Olika faktorer som kan påverka motivation.....	15
2.6.2 Yttre och inre motivation.....	16
2.6.3 Hur vi får yttre motivation.....	18
2.6.4 Hur vi kan omvandla motivation.....	18
3. Val av metod.....	20
3.1 Intervju.....	20
3.2 Studie.....	20
3.3 Personer som deltagit i studien, respondenter.....	21
3.4 Undersökningens genomförande.....	21
4. Resultat.....	23
5. Resultatdiskussion.....	29
5.1 Reliabilitet och validitet.....	32
6. Avslutande diskussion.....	34
KÄLLOR.....	35
BILAGA 1.....	36
BILAGA 2.....	39
BILAGA 3.....	40
BILAGA 4.....	41

1. Inledning

Jag har valt att skriva om motivation och skolhund med inriktning på ämnet bild, det är tre områden som intresserar mig. Jag har funderat på vem och vad som kan få en elev att hitta motivation och om eventuellt en hund skulle kunna öka/ändra motivationen hos elever.

Jag presenterar i den teoretiska referensramen det jag läst om motivation och sociala tjänstehundar. Sedan beskriver jag min fallstudie med elever tillsammans med min blivande tjänstehund. Elever och en bildlärare har jag intervjuat och deras svar presenteras i resultatet.

Min känsla är att samhället idag lägger störst fokus på teoretiska ämnen som matematik och svenska. Men vad behöver eleverna egentligen lära sig för framtiden? Att vara motiverad och kreativ är av betydelse både idag och i framtiden. Det kreativa bildämnet har en viktig roll för elever. En del elever har svårigheter med ämnet bild, en del elever har svårare med svenska eller matematik. Det finns studier om elever som läser och skriver med hundar, men elever som har bild tillsammans med hundar har jag inte hittat någon studie om.

När jag började läsa om motivation märkte jag att det fanns mycket att läsa och jag lärde mig bland annat att det finns inre och yttre motivation och att dessa går att förändra.

Från och med 1 juli 2022 gäller en ny kursplan för skolan, jag kommer att använda mig av den gamla läroplanen i mitt arbete eftersom jag kommer genomföra min studie innan den nya börjar att gälla. I läroplanen står att alla som arbetar på en skola ska vara uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar / särskilt stöd. Lärare ska ta hänsyn till elevers särskilda behov, stärka elevers vilja att lära sig och hitta tillit till sin egen förmåga. (Skolverket, 2021) Jag tänker att det särskilda stödet som det skrivs om i läroplanen skulle kunna vara att eleven med hjälp av en skolhund får hjälp med att hitta tillit till sin egna förmåga och ökad motivation till att genomföra arbetsuppgifter i alla ämnen på skolan och då exempelvis för ämnet bild. En hund som även motiverar elevers kreativa sida.

1.1 Syfte / Frågeställningar

- Vad är motivation?
- Kan elever arbeta med uppgifter i ämnet bild tillsammans med en hund?
- Vilken sorts motivation ger hunden till eleven?
- Hur använder sig elever av hunden när de arbetar med ämnet bild?

2. Teoretisk referensram

Utifrån den litteratur jag läst för detta examensarbete beskriver jag de olika delarna som min studie handlar om.

2.1 Hunden som pedagogisk resurs

En skolhund är en social tjänstehund som är utbildad för att, tillsammans med sin förare, kunna motivera elever i de ämnen som behövs i skolan. Skolhunden kan på olika sätt inkluderas i undervisningen. Hundföraren har någon form av pedagogisk utbildning för sitt arbete med elever. (Karlberg & Eriksson, 2018, 32-33) Hunden kan ge deltagarna ökat självförtroende, minskad ångest och oro, skapa motivation och öka elevers viljan att interagera med andra människor. En hund kan ge ökad känsla av sammanhang och den kan skapa mening med saker som annars framstår meningslöst och tråkigt. (Karlberg & Eriksson, 2018, 24-25)

En hund är bra på att skapa en stressfri stämning. Hundar kan ge en känsla av tillit och acceptans och man kan vara sig själv i mötet med hunden. Hunden dömer inte och kan läsa människors kroppsspråk och signaler. I mötet med en hund minskar känslan av stress och prestationsångest. Att använda ett hundteam som motivator och avledare kan vara ett givande sätt för att genomföra aktiviteter, hunden kan avleda från det som är jobbigt och istället skapa en stund av glädje och ro. Hunden arbetar alltid med sin hundförare i ett så kallat tjänstehunds team, hunden och dess förare är båda lika viktiga i mötet med andra personer. Hundföraren behöver kunna läsa av sin hund och ha kunskap om människor de möter. (Backman, Folkunger & Sparr, 2019, 10-11)

En skolhund arbetar alltid med en pedagog som i sin profession arbetar med en utbildad hund för att hjälpa en elev. Insatsen är målinriktad och strukturerad. Hundföraren behöver ha utbildning i att läsa av hundens signaler och veta hur man ska träna och föra sin hund. (Lindfors et al, 2021)

Skolhunden kan skapa lust till lärande och motivation, och den kan vara en isbrytare till att lära sig något nytt samt en motivationsfaktor. Hunden kan vara en öppnare till en människas inre. Ett hundteam i skolan kan skapa motivation till att lära sig nya saker. (Backman, Folkunger & Sparr, 2019, 7-9)

AAE Animal Assisted Education är insatser som utförs av utbildad pedagog med sin utbildade hund. Fokus är att hjälpa barn att nå kunskapsmålen i skolan, samt utveckla social kompetens och kognitiva funktioner. Insatsen ska dokumenteras och utvärderas. Hunden arbetar alltid tillsammans med sin utbildade hundförare i ett så kallat hundteam. I skolan ska god kvalitet säkerhetsställas genom att insatsen kopplas till styrdokument skapade för insatsen. Hunden kan betraktas som en kompletterande insats till den traditionella skolan eftersom den inte ska ersätta evidensbaserade insatser utan komplettera och förstärka dem. (Lindfors et al, 2021)

Idag finns inga riktlinjer från Skolverket som säger om man får eller inte får arbeta med hund i skolan. Även om det inte finns några uttalade riktlinjer bör man ändå skapa riktlinjer som bygger på Socialstyrelsens riktlinjer för hundar i vård och omsorg för att minimera risker för elever och hundar. Skolverket menar att interaktion med hundar kan vara gynnsamt och kanske är det enda alternativet som fungerar för en del elever. Man ska ha kartlagt och erbjudit andra alternativ först och skolan ska tillgodose arbetsmiljön för övriga elever som också ska vistas på skolan samtidigt med hunden. (Skolverket 2021)

I resultatet för uppsatsen “Hund i skolan ur ett elevhälsoperspektiv” skriver författarna att det finns stöd i vetenskapliga artiklar för ett arbete med hund i skolan utifrån ett elevhälsoperspektiv. Faktorerna var bland annat mindre stress, höjd oxytocin halt, förbättrat socialt samspel och ökad inre motivation. Elevernas fysisk och psykisk hälsa förbättrades. Vikten av att använda utbildade hundekipage framkom. (Björndell & Odobasic, 2019)

Författarna Sparr och Ståhl (2020) vill med sin artikel inspirera och uppmuntra fler skolor i Sverige att börja arbeta med hundassisterad pedagogik. De beskriver att hundassisterad pedagogik kan vara ett sätt att nå elever i behov av särskilt stöd. Vissa elever behöver innovativa individanpassade insatser för att kunna klara av sin skolgång. Alla elever behöver få förutsättningar och möjligheter att klara av skolan. (Sparr & Ståhl, 2020)

Claesson presenterar och analysera materialet från intervjuer och tidigare forskning. I sin undersökning med namnet “Alla borde ha en hund i skolan” har Claesson tagit reda på professionellas uppfattning om hur en Social tjänstehund påverkar lärandemiljön för elever med skolsvårigheter. Det kom fram i resultatet att hunden bidrar till bättre skolklimat, social interaktion, lek och välbefinnande. De begränsningar som de professionella uttalade var främst behov att tillgodose personer i skolan med allergi och hundrädsla, skolan måste visa hänsyn till

alla på en skola. De elever som uppsatsen beskriver, har behov som eventuellt kan tillgodoses genom en Social tjänstehund i skolan, när skolan har prövat "allt" annat, och därför bör man inte ställa elever eller personal med allergi/hundrädsla behov mot vissa elevers eventuella behov av en hund. Skolan behöver ta hänsyn till dem båda. (Claesson, 2019)

Det finns många teorier som styrker att djur och människor mår bra av varandra. Det finns både kvalitativ och kvantitativ forskning. Man har bland annat mätt blodtryck, puls och stress. Det har tittats på hur personer upplever sin hälsa. (Karlberg & Eriksson, 14-16)

Biofiliteorin menar att människor har medfödd fallenhet att knyta an till djur. Hunden får en anknytning till sin ägare precis som människobarn får till sina vårdnadshavare. Hormonet oxytocin hjälper till att skapa positiva känslor och sociala relationer. Med hjälp av detta hormon kan vi känna ökad tillit och lugn. Vid beröring stimuleras produktionen. Att träffa en hund kan ge en känsla av sammanhang och umgänget kan både ge och skapa mening för andra sysslor. Hunden erbjuder ett andrum och kan avleda tankar och ge möjlighet till återhämtning. (Karlberg & Eriksson, 16-20)

Vinster med sociala tjänstehundar är många, exempelvis någon som ler första gången på åratall eller en eleven som tar sig till skolan. En hund kan hjälpa till som komplement för att träna samarbete, ökad verbal och social interaktion. (Karlberg & Eriksson, 21-26)

2.2 Eleven

Synen på motivation skiljer sig mellan individer och situationer. Vad är det som påverkar om vi väljer att ge upp? Några bryr sig om att hamna först, några är rädda för att misslyckas, en del vill inte göra andra besvikna och vissa vill bara göra sådant som är kul. Om du vill vara perfekt finns det en baksida och den är att du är kritisk mot dig själv och tankarna handlar om du är perfekt eller ej, tankarna på själva uppgiften hamnar i skymundan. (Appelgren, 2018, 19-21)

Barn och vuxna fascinerar av superhjältar och gillar att se på talangtävling på tv. Det som är tilltalande är att superhjältar slipper kämpa för att utvecklas och att vi slipper se alla gånger en talang misslyckats innan det blir perfekt. Men den riktiga sanningen är att vi människor utvecklas när vi anstränger oss. (Appelgren, 2018, 55-56) Om en person slarvar, är slö och inte anstränger sig kan det bero på missförstånd. Det kan vara obalans i uppgiften i relation till personens erfarenhet. (Appelgren, 2018, 128) Om eleven misslyckas många gånger ökar risken

att motivationen minskar och att det känns som om det ej är värt att anstränga sig. (Wallberg, 2020, 60)

Motivation är tydligt kopplat till hur eleven tänker om uppgiften och elevens självförtroende. Det finns missuppfattningar att om eleven bara har hälsa och självförtroende så kan hen tillägna sig utbildningen men det är så att framgång och studieresultat leder till självförtroende har det visat sig. Hälsa och lärande hör på så sätt ihop och vi kan främja hälsa genom att få elever att lyckas med sitt lärande. (Wallberg, 2020, 66)

2.3 Läraren

Hur inläring fungerar beror på situation, person, tillfälle, erfarenhet, relation och mycket annat, det är läraren som behöver se hur inläringen fungerar i situationen. Tajming är viktigt och att kunna se när en elev är beredd att ta emot hjälp och hur hjälpen upplevs beror på mottagaren. För en person som känner sig osäker på sin förmåga är det skönt att få bekräftelse att det går bra, behovet kan hänga ihop med personens självuppfattning. För någon som känner sig självsäker med uppgiften kan feedback upplevas som förminskande så läraren behöver vara uppmärksam på hur personen känner sig. (Appelgren, 2018, 171)

När någon ger upp eller slarvar kan det vara så att anpassningarna ej passar personens erfarenheter. Om målet är tydligt och begripligt för eleverna så kan det höja motivationen i arbetet. Både elever och lärare behöver svara på frågorna Vart är jag på väg? Var befinner jag mig nu i förhållande till uppgiftens mål? Vad blir mitt nästa steg? Dessa återkopplande frågor behöver anpassas efter elevens nivå, och behöver ibland vara tydligare och ibland mer abstrakta. (Åsén, 2019, 86)

En ledare kan vara kontrollerande respektive autonomistödjande. Det autonomistödjande ledarskapet görs ej på en dag, ledaren behöver kommunicera stödjande genom att ta personens perspektiv, lyssna tålmodigt och låta personen pröva själv. Det handlar om tillit som byggs upp och att ledaren visar att hen litar på att personerna gör så gott de kan. Ledaren behöver släppa kontrollen och anpassa bemötandet med tilltro att uppgiften ska klaras av.

En sådan ledare sätter sig in i andras situation, är intresserad av hur andra upplever situationer, vill att andra ska drivas av lust att lära och accepterar att uppgifter kan kännas svår och tråkig. (Appelgren, 2018, 55-56) Det ska vara svårt och jobbigt att lära sig något nytt, man behöver

anstränga sig, att få anstränga sig betyder att man får en chans att lära sig något nytt. Ledaren behöver berätta detta för personerna. (Appelgren, 2018, 77)

Det ska vara lagom mängd med utmaningar i kombination med sådant vi kan så att det inte känns för svårt. När vi övar och tränar stimuleras och ändras hjärnan. Ledaren kan tänka på hur de uttrycker sig exempelvis betona att uppgiften är svår, kommer ta tid och energi, men att personen kommer klara uppgiften med ansträngning. (Appelgren, 2018, 97) Förväntningarna behöver vara i proportion så att personen känner att det är möjligt. Förväntningar ska ej förväxlas med så kallat positivt tänkande då en person försöker övertala sig om att de är exempelvis bra på något. Vi vill att personen ska tänka "jag ska anstränga mig" och inte "Jag är bäst ingen protest". Det är bra att som ledare öka svårighetsgraden gradvis. Ibland kan det verka som om en person inte vill, men en persons vilja eller ovilja till ansträngning kan ha att göra med uppgiftens svårighet. (Appelgren, 2018, 121-123)

Människor trivs när vi känner oss delaktiga, när det vi gör känns viktigt för oss och stämmer med våra värderingar. Om vi får vara med och välja finns det större chans att vi gillar uppgiften. Att låta en elev välja arbetsuppgift ger mer motivation, känsla av delaktighet och upplevelse av autonomi. (Appelgren, 2018, 45)

Motivations frågan Varför? kan besvaras ur olika perspektiv, varför det är viktigt att lära sig vissa saker, vad som är ämnets syfte, grundläggande förståelse av vad bilder är, vad som kan åstadkommas med bilder och hur bilder påverkar oss. Eller så kan svaret på motivation frågan grundas i den enskilda bildlärarens prioriteringar i ämnet. (Åsén, 2019, 31)

Kunskapskraven ligger i grund för att svara på frågorna; Vad är syftet? Vad ska eleverna kunna när vi är klara? Hur ska eleven visa kunskapen? Genom att svara på dessa frågor så skapas en riktning och läraren kan konkretisera uppgifterna för sina elever. (Åsén, 2019, 78)

Att arbeta i en mycket kontrollerad miljö kan leda till att känslan för autonomi uteblir och personer tappar motivation att utföra arbetet, kontrollstyrning kan göra så att motivationen går förlorad (Appelgren, 2018, 50).

Att arbeta i en autonomistödjande miljö främjar egen drivkraft, ledaren behöver ge en tydlig struktur, feedback men även begränsa valmöjligheterna eftersom det i dagens samhälle finns många val. Det kan vara svårt att förstå konsekvenserna av våra val. I en skola kan det finnas

många nya situationer som behöver beslutas i. En autonomistödjande ledare behöver då exempelvis föreslå två sätt. Eleven behöver då inte lägga för mycket energi på att fatta beslut utan kan lättare komma igång samtidigt som hen har fått vara med att påverka och välja. (Appelgren, 2018, 50-54)

Frågor som läraren kan ställa till elever är -Fundera på vad som behövs för att du ska fortsätta hålla motivationen. Påverkar din planering? Har studiekompisar och eventuella belöningar betydelse? Vill du få göra klart uppgifter i skolan? Behöver du mer återkoppling? Kan du nämna minst en sak som skulle kunna hjälpa dig att hålla kvar din motivation. Vem kan hjälpa dig med detta? Under arbetets gång behövs även återkoppling från läraren för att behålla motivationen och bygga upp uthållighet. (Wallberg, 2020, 94-97)

Återkoppling kan om den ställs fel sänka elevens motivation, om återkopplingen inte är specifik och eleven inte vet vad den ska göra med den. Läraren behöver vara tydlig. (Wallberg, 2020, 102) Elever som tappat motivationen eller som har låga förväntningar på sig själva behöver stöd i att sätta upp mål som är realistiska och kan nås relativt snart (Wallberg, 2020, 71).

Det är viktigt att bygga upp motivation, det kan göras genom återkoppling kring lärandeprocesser och delaktighet i den egna planeringen, på så sätt främjas viljan att försöka och motivationen (Wallberg, 2020, 72).

Wallberg beskriver tre inlärningszonen, komfortzonen, panikzonen och inlärningszonen. Det är bra att lärare gör elever medvetna om dessa zoner för att eleven ska försöka att ta sig an nya utmaningar. Inför en ny uppgift är det bra om eleverna med hjälp av läraren ställer sig frågor. Frågor om det glapp som finns mellan vad eleven vet nu och vad eleven behöver veta. Frågor om själva uppgiften exempelvis; vad syftet är och ta reda på vilka ord som är viktiga. Fråga eleven vad hen har för minnestekniker, hur hen ska komma ihåg fakta och vilka styrkor och strategier eleven har att använda sig av. (Wallberg, 2020, 64)

Ett sätt att öka motivation och underlätta att komma igång är att gå igenom exempel som förklarar uppgiften i detalj exempelvis genom att visa gamla elevers arbeten. Syftet är att visa eleverna hur uppgiften kan lösas innan de sätter igång. Frågor som läraren kan ställa när hen visar är; Vad behövs för denna uppgift? Vad tror ni personen som gjorde detta arbete började med? Hur ser de olika delarna i arbetsprocessen ut och hur planerades de? Hur lång tid tog det? Vad var det sista som gjordes? Hur tror ni läraren bedömt detta arbete? Hitta något som påvisar

god kvalitet. Vad kan du lära dig av detta exempel för att själv komma igång? (Wallberg, 2020, 58)

Wallberg funderar på hur elever motiveras när de får uppgifter av lärare där centralt innehåll och kunskapskrav presenteras. Självklart ska planeringen i ämnet vara så, men behöver eleven all denna information? Författaren tror att det finns en tro på att om eleverna vet "allt" så motiveras de till att göra uppgiften. Men risken är att det bara är en viss typ av elever som får motivation av detta, andra kan istället tappa motivationen när de ser all information och dess krav. (Wallberg, 2020, 56)

När man funderar på hur uppgifter kan göras mer motiverande kan vi fundera över hur instruktioner kan göras om till frågor. Det gäller att ställa öppna frågor. Men för elever som ej är vana att svara på abstrakta eller öppna frågor kan frågor som exempelvis; Vad vill du utveckla? bli för svåra. (Wallberg, 2020, 33)

Läraren behöver få eleven att tro på sin kapacitet i relation till uppgiften. Läraren behöver tänka på vilken sorts uppgift det är, vilken tid den ska ta, vilka hjälpmedel som finns, miljön i klassrummet och det sociala klimatet. För att undervisningen ska främja tron på den egna kapaciteten hos elever kan läraren differentiera undervisningen så att elever kan arbeta på olika sätt. Elever kan sätta upp egna mål och få tänka ut vad som behövs för att nå dessa. Eleverna kan även göra en plan med strategier för att nå målet, läraren behöver sedan under arbetets gång påvisa eleven när de gör framsteg. (Wallberg, 2020, 49-50)

Lärare kan hjälpa sig själva genom att använda sig av didaktiska frågor för att kunna fokusera mindre på enkelt mätbara effekter och resultat. De didaktiska frågorna fokuserar på personlig utveckling, uppmuntran och praktisk tillämpning. De didaktiska frågorna är; Vad? Hur? Vem? Varför? (Cronqvist, 2021, 95)

Om en elev har inre motivation att lära sig något så kan lärarens belöningar få en negativ effekt på motivationen genom att läraren på så sätt övertar kontrollen när belöningar ges. Läraren behöver istället uppmuntra nyfikenhet och vara stödjande. (Cronqvist, 2021, 102)

Elevers möjlighet att få kontroll på sin utbildning och göra val är en process mot autonomi som kräver lärarens kontroll och stöd. Läraren behöver ta hänsyn till elevens mognad och ålder. Vad är elevens bästa? Vem bestämmer vad som är bäst ur olika aspekter som, kunskap, motivation,

relationer och hälsa? Hur ser elevens behov ut av frihet, integritet och stöd? Och vilka val är eleven mogen att göra? Det finns mycket som en lärare behöver överväga och tänka på. Strategier som undanmanöver, belöning, bestraffning, övertalning och diskussion. (Cronqvist, 2021, 109)

Elevs valfrihet inom ett ämne kan stimulera motivation, det är lärarens erbjudande inom ämnet som uppskattas. Läraren kan även ge valfrihet i olika metoder för inläring av ämnet. Det svåra kan vara att balansera mellan att låta elever göra egna val och för läraren att utmana elever att pröva sådant de ännu inte gillar. (Cronqvist, 2021, 110-111)

När man vill stärka motivationen hos någon annan är det viktigt att försöka förstå varför personens motivation brister. Det kan bero på många olika saker till exempel missuppfattningar eller att personen saknar mening och tycker uppgiften är irrelevant. Att personen inte tror sig ha nytta av kunskapen eller att uppgiften ej stämmer in i personens värderingar. Personen kan oroa sig för vad andra tycker och tänker, eller vara orolig att göra sig själv eller andra besvikna. (Appelgren, 2018, 24-25)

2.4 Skolan

I skolans värdegrund och uppdrag står att skolan ska främja elevs utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Genom att eleven får delta i planering och utvärdering av undervisningen kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar. Skolan ska främja elevs allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. Skolan ska stimulera elevernas självförtroende, kreativitet, nyfikenhet och även deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. I skolarbetet ska de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas. Skapande i bild, text och form ska vara inslag i skolans verksamhet. Skolan ska ge trygghet, vilja och lust att lära. Varje elev har rätt att i skolan få göra framsteg och övervinna svårigheter. Mål i skolan är att elever ska ges möjlighet att lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt. Elever ska få använda och ta del av många olika uttrycksformer, såsom exempelvis bild. (Skolverket, 2021)

Förändringar i tillhörighet och utanförskap betyder mycket för motivationen och glädjen i lärandet och eftersom det sociala sammanhanget har inverkan på elever så behöver skolan

arbeta för att elever känner sig som en del i gemenskapen, både på raster och under lektioner. (Cronqvist, 2021, 115)

När elever saknar motivation och inte gör sina uppgifter så kan det vara så att lärare söker orsaken utanför skolmiljön för att man tror att det är omständigheter utanför lärmiljön som är orsaken, läraren kan missa att fråga eleven. Men om man vänder på det så kan goda studieresultat stötta upp vad som stör utifrån. (Wallberg, 2020, 68)

Skolan har en viktig uppgift att utveckla elevers självförtroende. Återkoppling som motiverar går ut på att hjälpa eleven att föreställa sig mål och resultat och på så sätt stötta ansträngningar på vägen. Eleverna ska få hjälp med att lösa problem och skapa sin egen lärandesituation, läraren ska återkoppla och bli en hjälp på vägen så att eleven kan skapa sig inre målbilder och hitta sin egen drivkraft. (Wallberg, 2020, 66)

2.5 Ämnet bild i skolan

Alla bär vi känslor av rädsla för det okända, kreativitet handlar om att våga bryta invanda och självklara mönster. Att gå utanför sin “ bekvämlighetszon. (Jacquemot, 2013, 15) Om du skulle ställa dig själv frågan; Vem håller mig tillbaka ? Vi kan vara våra egna värsta domare och svaret blir sannolikt att det är du själv som håller dig tillbaka (Jacquemot, 2013, 9). Varför gör vi som vi gör? Varför vill vi det vi vill? Om man vill få mer kunskap om kreativitet behöver man förstå hur vi blir motiverade. Att förstå varför personer påbörjar och varför de fullföljer och slutför. (Jacquemot, 2013, 53)

De estetiska ämnena förutsätter att undervisningen håller hög kvalitet. De estetiska ämnena ska bidra till det bredare uppdrag som skolan har när det gäller att främja elevers personliga utveckling, undervisningen kan ge eleven möjlighet att uttrycka sig på olika sätt vilket bland annat är viktigt i ett delaktighetsperspektiv. (Åsén, 2019, 25)

Människor är skapta för kreativitet och utan den hade vi ej utvecklats eller överlevt. Kreativitet handlar om resultatet av processen som idéerna, lösningarna och sättet men även om själva görandet. Av kreativitet får vi en mening och det skapar positiva känslor och på så sätt upptäcker, utforskar och utvecklas vi. (Jacquemot, 2013, 9-11)

En insikt i att ha bild är att vi lär oss begripa världen genom bilder. Bilder används även till att gestalta det som ännu inte finns, berätta om sådant som inte längre finns, sådant som aldrig

funnits.(Åsén, 2019, 35) Det gäller att lägga fokus på bilden inte den som gjort den (Åsén, 2019, 54).

Bildkommunikation utan ord är till exempel trafikskyltar, de ska kommunicera ett budskap utan ord och med en bild. (Åsén, 2019, 162) Behovet hos människan att uttrycka sig, kommunicera och försköna lockar fram kreativitet. Detta behövs för bland annat, arkitektur, design, dekoration, grafiska formgivning, illustration, film, ljussättning med mera. (Ehrlin, 2020, 92)

Man kan på olika områden utveckla sin kreativitet. Det kan finnas olika saker som inspirerar och som man brinner för. Man behöver skaka av sig tankar som Vad kan jag egentligen? för att våga tänka nytt och prova okända områden. (Jacquemot, 2013, 8)

Alla har en kreativ förmåga som vi kan använda och det fina är att vi kan använda oss av den i alla sammanhang. Det finns nyttoinriktad kreativitet, som vi använder för att nå ett visst mål, både privat och på jobbet. Kreativitet kan vara det lustfyllda, uttrycksfulla skapandet som i exempelvis måleri. Nytt , originellt och användbart är ord som brukar definiera kreativitet. (Jacquemot, 2013, 12)

I skolans kursplanen för bild står att bilder är betydelsefulla för att förstå hur människor tänker, lär och uppleva sig själva och omvärlden. Överallt finns bilder som har syfte att informera, övertala och underhålla oss. Vi kan få estetiska och känslomässiga upplevelser av bilder. För att kunna uttrycka egna åsikter och delta i samhället är kunskap om bilder och bildkommunikation betydelsefull. Genom att arbeta med olika sorters bilder utvecklar människor sin kreativitet och bildskapande förmåga. (Skolverket, 2021)

Syftet med undervisning i bild är att eleverna ska utveckla kunskaper om hur bilder skapas och kan tolkas. Eleverna ska få möjlighet att utveckla sin kreativitet och sitt intresse för att skapa. Undervisningen ska uppmuntra eleverna att ta egna initiativ genom att arbeta på ett undersökande och problemlösande sätt. Eleverna ska få utveckla förståelse för hur bildbudskap utformas i olika medier och eleverna ska ges möjligheter att diskutera och kritiskt granska olika bildbudskap. (Skolverket, 2021)

Kunskapskraven som finns i bild är beskrivna för slutet av årskurs 6 och årskurs 9 och kriterierna för de olika betygen i årskurs 6 lyder; Betyget E Under arbetsprocessen bidrar eleven till att formulera och välja handlingsalternativ som leder framåt. Betyget C Eleven kan i

bilduppgifter utveckla delvis egna idéer. Under arbetets gång kan eleven formulerar och välja handlingsalternativ som leder framåt. Betyget A Eleven kan i bildskapande utveckla egna idéer inom några olika ämnesområden och under arbetsprocessen själv formulerar och väljer alternativ som leder framåt. (Skolverket, 2021)

Bildskapande är en process och den går alltid att utveckla. Det handlar inte om konstnärskap utan en process som aldrig når sin ände. Lärares roll blir att vägleda eleven. Bild är en individuell uttrycksform som kan utmana elever och lärare. Läraren kan inte mod och erbjuda ett tillåtande arbetssätt genom att visa nyfikenhet, då blir bildskapandet en problemlösande, undersökande och meningsskapande process. (Ehrlin, 2020, 87- 89)

Den bildskapande processen behöver en inbjudande start, lockande material, meningsfulla ideer som är kopplade till innehåll som tidigare behandlats. Bilden kan skapa igenkänning och sammanhang genom att följa den "röda tråden". Förmågan att uttrycka sig i bilder har alla och förmågan kan utvecklas vidare. Läraren behöver reflektera över bilder i motsats till att värdera bilder. (Ehrlin, 2020, 81- 86)

2.6 Motivation

När glädje upplevs i undervisningen uppstår oftast en vilja att fortsätta lära sig mer. Glädje och motivation är på så sätt sammanbundna. (Cronqvist, 2021, 10) Motivation är förknippat med glädje i lärandet och man skulle kunna säga att motivation är motorn i lärandet som en drivkraft i att lära sig mera (Cronqvist, 2021, 27). Begreppet motivation problematiseras mellan positiva och negativa känslor och relationen mellan att komma inifrån eller utifrån personen själv. Känslor kan vara svåra att läsa av men man behöver tänka på att positiva känslor ger energi och kraft till att lära. (Cronqvist, 2021, 63)

2.6.1 Olika faktorer som kan påverka motivation

Motivation kan komma från eleven själv eller från någon annan till exempel föräldrar eller lärare som försöker motivera eleven. Det beror på hur man ser på motivation och utifrån detta kan undervisning utformas på olika sätt. Om det är läraren som ska motivera eleven så krävs det mycket tid och kraft från läraren för att väcka intresse och engagemang hos elever. Lärare kan hamna i att ge nöje och underhållning. (Cronqvist, 2021, 28)

En annan ytterlighet är att läraren försöker motivera genom betyg och samhällets normer och krav på att individer ska lyckas. Elever kan påverkas olika av betyg och normer. En del kan

prestera och påverkas positivt men andra kan känna sig otillräckliga och nedtyngda. Om motivationen i stället ska komma från eleven själv kan tolkningen bli att läraren ej behöver ta ansvar för elevens motivation. (Cronqvist, 2021, 28)

Läraren spelar en viktig roll i att väcka intresse och motivation hos sina elever. Läraren kan väcka intresse för områden som kan verka trist och förvandla det till något som kan intressera eleven. Samtidigt behöver läraren stödja de elever som redan har intresse i ämnet så att de behåller sin motivation. (Cronqvist, 2021, 29)

2.6.2 Yttre och inre motivation

Det finns kontrollfrågor att ställa för att få koll på vilken typ av motivation som driver i stunden, dessa är; Hur motiverad är jag för att göra detta på en skala 1-10? Gör jag detta för att själva aktiviteten är belöning i sig eller för att den ska leda till något som är viktigare? Om aktiviteten ej är belöning i sig, gör du den för att du ändå ser ett värde med den, för att undvika dåligt samvete eller för att någon sagt åt dig? Den första frågan mäter motivationens kvantitet. Den andra frågan mäter om du drivs av inre eller yttre motivation. Fråga tre ger en mer detaljerad bild av din yttre eller inre motivation. (Lindvall & Röhlander, 2020, 64)

När betyg är fokus och ses som målet med utbildningen kan den personliga utvecklingen och lära för livet hamna i skymundan. Det hänger ihop med synen på motivation för när det är prestation i form av betyg/poäng som framställs som motiverande så hamnar motivationen för egen utveckling och strävan efter att få svar på egna frågor mindre framträdande och detta påverkar synen på vad utbildning egentligen är. (Cronqvist, 2021, 30)

Du vill vara bättre än andra? Då jämför du dig, baksidan blir att det alltid finns något som kan förbättras. Mycket av energin går till att prestera bättre och koncentrationen på uppgiften kan drabbas. Du tänker på hur du vill framstå för andra. Kanske se stark och smart ut. Baksidan är att du behöver beröm av andra för att känna dig värdefull. Att skapa sitt egna värde i behov av andra kan bli mycket krävande, att jaga beröm tar energi och tid som skulle kunna läggas på uppgiften. När någon ger upp eller slarvar kan det vara så att anpassningarna inte passar personens erfarenheter. (Åsén, 2019, 86)

Om målet är tydligt och begripligt för eleverna så kan det höja motivationen i arbetet. Både elever och lärare behöver svara på frågorna Vart är jag på väg? Var befinner jag mig nu i

förhållande till uppgiftens mål? Vad blir mitt nästa steg? Dessa återkopplande frågor behöver anpassas efter elevens nivå, ibland tydligare och ibland mer abstrakta. (Åsén, 2019, 86)

Du vill få uppskattning. Du tycker det är viktigt att bli omtyckt och aktiviteten du gör spelar mindre roll, så länge andra tycker det är bra och ger dig stöd. Baksidan blir att det är krävande att välja uppgift utifrån vilka som finns i din omgivning. Du vill göra det som känns kul. Allt du ska göra är inte kul hela tiden. Du kan stöta på problem, det känns inte kul och det blir lätt att ge upp vid motgång. (Appelgren, 2018, 22-23)

Om en lärare ger belöningar när ett arbete är färdigt så räknas det som ett kontrollerande sätt att undervisa eftersom eleven då inte gör uppgiften för att det finns en vilja utan för att hen lockas av något åtråvärt. I en sådan undervisning missas elever självständighet att söka kunskap. Det behöver även finnas utrymme för egna val och frågor från läraren för att väcka intresse hos eleverna, då kan elever bli mer självständiga. Belöning kan användas om det kombineras med detta. Det är skillnad på yttre och inre motivation. Inre motivation bygger på genuint intresse som inte motiveras av yttre krav, inre motivation hör till den autonoma i teorin om självbestämmande, den skiljer sig från den kontrollerade motivationen. Yttre motivation är kontrollerande och i den söks godkännande eller gillande från andra än en själv. (Cronqvist, 2021, 59-60)

För elever som är mycket motiverade att arbeta finns det en risk att de ej får fortsätta med ökad svårighetsgrad i arbetet, utan eleven kan behöva anpassa sig efter gruppen. Många elever kan känna glädje i att använda sin kunskap genom att hjälpa sin klasskamrater, men alla elever vill ej och de behöver tillfrågas och samspelet mellan eleverna behöver fungera så att det fungerar positivt för båda. (Cronqvist, 2021, 71-72)

Inre motivation kommer då det känns roligt och tillfredsställande att arbeta. Yttre motivation handlar däremot om att efter aktiviteten få belöning. Även om den inre motivationen är den bästa så är det inte alltid möjligt i skolan. Då kan läraren använda sig av autonom yttre motivation, då ser eleven värdet av aktiviteten även utan att det ger tillfredsställelse. Autonom betyder självstyre/självständighet. För att elever ska klara detta behöver de få träna på att välja strategier för sitt lärande. Undervisning som främjar inre motivation och yttre autonom motivation är till exempel att ge elever inflytande och låta dem påverka, förklara varför de ska

arbeta med uppgiften, ge elever valmöjligheter genom differentiera, uppmuntra till egna initiativ och att bemöta eleverna med omsorg och respekt. (Wallberg, 2020, 50)

Det finns olika typer av motivation, i grova drag drivs vi av yttre eller inre motivation. Inre motivationen drivs av egen vilja, känsla av lust, känsla av kompetens, självbestämmande och samhörighet. Yttre motivation drivs av belöningar, komplimanger eller "likes". (Appelgren, 2018, 24- 25)

2.6.3 Hur vi får yttre motivation

Yttre motivation kan vara mutor. När någon tycker att en uppgift är tråkig redan från början, innan start, kan det vara vanligt att använda sig av en så kallad morot. Belöningen flyttar då fokus från uppgiften till belöningen. Mutor kan även indikera vad exempelvis den vuxna tycker om uppgiften hen ger till eleverna. Belöningen kan kännas mer värd än att exempelvis lära sig ett nytt språk. Till exempel att få godis som belöning går fort men belöningen i att lära sig ett språk tar betydligt längre tid. Betyg är en sorts yttre motivation men finns till för att värdera kunskap inte för att höja elevernas motivation. (Appelgren, 2018, 26- 27)

Yttre motivation kan vara att inte vilja göra någon besviken, om du till exempel sjunger i en kör så vill du sjunga på bästa sätt för dig själv och de andra. Men om man drivs av rädsla inför att göra andra eller sig själv besviken blir det en rädsla för att känna skam och misslyckanden. Då kan det bli så att personen undviker utmaningar då det finns en risk att misslyckas, för att på så sätt skydda sig själv. (Appelgren, 2018, 29)

Vilka effekter yttre motivation har beror på uppgiftens karaktär, en belöning kan ta död på glädjen i att utföra en uppgift som du i början kanske tyckte var kul. Om vi däremot bestämmer oss för att vi ej tänker göra en uppgift och får reda på att det finns en belöning kan det hända att personer gör uppgiften ändå och kanske på så sätt även upptäcker att uppgifterna var kul. Man kan själv ge sig en belöning efter något som man tycker är tråkigt som till exempel köpa godis efter städning. (Appelgren, 2018, 31)

2.6.4 Hur vi kan omvandla motivation

Yttre motivation är en stor del av vår vardag, det är inte realistiskt att tro att man alltid ska kunna drivas av inre motivation men det går att omvandla den yttre motivationen till en bättre typ av yttre motivation. Det går ut på att man tar in värderingar och övertygelser från yttre källor och gör om dem till sina. Det är graden av förmågan att göra värderingarna till sina som spelar

roll för kvaliteten i motivationen, vi behöver göra om värderingarna så att det passar oss själva. (Lindvall & Röhlander, 2020, 68) Genom att eleven får delta i planering och utvärdering av undervisningen kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar (www.skolverket.se).

Det är fördelaktigt för prestationen om något känns meningsfullt, det vill säga inre motivation. Inre motivation verkar ha effekt på ihärdigheten. Samma situation kan leda till inre och yttre motivation det beror på hur man ser på sammanhanget, motivation kan därför vara komplext att beskriva. Till exempel att hjälpa någon att exempelvis förbättra sitt liv kan bidra till välbefinnande i själva handlingen, glädje i utförandet är en del av att känna inre motivation. Men att behöva arbeta hårt för att få hög lön för att kunna hjälpa andra, kan ses som yttre motivation, samtidigt kan det ge inre motivation då lönen ger möjlighet till att hjälpa andra. Detta är ett exempel på hur samma situation kan ge inre och yttre motivation. När man pratar om motivation behöver vi förstå sammanhanget. Frågor som är ospecifika som till exempel “Är du motiverad?”, är en fråga som nästan är omöjlig att svara på. Om vi är eller inte är motiverade beror på mycket. (Appelgren, 2018, 32-33)

3. Val av metod

I följande avsnitt behandlas den metod som ligger till grund för examensarbete. Utmaningar har bland annat varit elever som blivit sjuka och på så sätt uteblivit från inplanerade träffar, fåordiga svar på intervjufrågor och att eleverna inte kände mig och hunden, vi hade ingen relation sedan tidigare.

3.1 Intervju

Fördel med att intervjua är att det är flexibelt, det finns möjlighet att följa upp svaren och gå in på känslor och motiv på ett sätt som är omöjliga i en enkät. Även tonfall, mimik och pauser kan ge information som inte kommer fram i en enkät. I en intervju kan det ställas följdfrågor för att få mer utvecklade och fördjupade svar. Den som genomför en intervju behöver välja ut tema och frågeställningar, utforma specifika frågor, lägga upp en tidsram och göra pilotintervju. (Bell, 2016, 189-190)

Den som ska intervjua någon har ansvar att förklara så att respondenterna förstår vad undersökningen handlar om, varför man vill intervjua dem, vilka frågor som kommer ställas och vad man ska använda svaren till. Man kan med fördel beskriva detta skriftligt till respondenterna före intervjun så att de har tid att fundera på vad de ger sig in på, kanske vill personen dra sig ur? Bättre att respondenten gör det innan än att intervjun behöver brytas mitt i. Respondenten behöver veta att det är helt frivilligt att vara med och svara på frågor och de får avbryta när de vill. Man behöver prova formuleringar och ordval och skriva ner frågor: inga ledande frågor, inga outtalade förutsättningar, en fråga i taget och inga värderande frågor. När man är klar med frågorna behöver ordningsföljden bestämmas, den är viktig för att etablera en bra kontakt med den som intervjuas. (Bell, 2016, 190- 191)

En styrd fokuserad intervju uppfyller krav på att prata om ämnesområdet, man har en viss struktur och olika teman som ska täckas upp under intervjun. Svarspersoner får en del frihet men inom strukturens gränser, ramarna utformas i förväg och analysen blir lättare. (Bell, 2016, 194)

3.2 Studie

Fallstudie är en studie där ett enskilt fall, händelse eller projekt är studieobjektet. Det kan vara en ögonblicksstudie och vanliga frågor är hur och varför. Det är nödvändigt att definiera vad

som är fallet och hur det ska avgränsas, det går bra att använda sig av olika typer av datainsamling. Genom studien önskar man få en djupare och rikare kunskap. (Paulsson, 2020, 66)

Kvalitativ metod är en studien som är inriktad på att tolka och troliggöra. Forskningsfrågan kan vara flexibel och kan ändras under undersökningens gång. Det kan finnas delavsnitt i studien som är kvantitativa. En kvalitativ studie innehåller ord, exempelvis intervjufrågor som är öppna. Frågorna brukar innehålla ; vad, varför, och hur? En kvantitativ studie är en studie med siffror, exempelvis en enkät med fasta svarsalternativ. Frågorna brukar innehålla “hur mycket? och hur ofta?. (Paulsson, 2020, 17)

3.3 Personer som deltagit i studien, respondenter

Eleverna som jag och hunden träffat går i en kommunal grundskola i årskurs 4. Bildläraren på skolan valde ut elever som hade ofärdiga uppgifter i ämnet bild. Bildläraren rådfrågade klassläraren om hen ansåg att eleven eventuellt skulle kunna vara aktuell för att träffa en hund. Efter klartecken från klassläraren har vårdnadshavare fått frågan och till sist frågades eleven. Bildläraren har ringt vårdnadshavare och mejlat dem information (se bilaga). Vårdnadshavare har skrivit på medgivande för att eleven ska få träffa hund och bli intervjuad.

Eleverna har fått information om upplägget skriftligt (se bilaga) en vecka innan deras första tillfälle.

Hunden som varit med i denna studie är Iza, hon är en 2 årig portugisisk vattenhund. Nu är Iza under utbildning på Svenska terapihundskolan. Hon är lämplighetstestad för att kunna praktisera med elever under 13 år.

Lämplighetstest görs för att försäkra sig om att hunden är lämplig och trivs med sina uppgifter. Iza har innan studien gjort praktik på en högstadieskola med elever i årskurs 7-9, årskurs 3 och hon har även träffat elever på grundsärskola. Under sin utbildning och praktik är Iza alltid tillsammans med sin hundförare Linda Nordblad som är författaren till denna studie.

3.4 Undersökningens genomförande

Eleverna intervjuades vid första och sista tillfället av mig, hunden vara med. Jag kände inte eleverna och eleverna kände inte mig och hunden. Svaren vi fick under intervjuerna var fåordiga.

Jag och hunden träffade sex elever i årskurs 4-5, 30-45 minuter per tillfälle. Vi träffade en elev åt gången. Tre elever träffade vi två gånger och resterande tre gånger. Vi var i ett grupprum på en skola. En av eleverna valde att inte vara med sista gången, två av eleverna var sjuka vid en av gångerna.

Eleverna kom på inplanerad tid till grupprummet. Bildlärare lät eleverna ta med ofärdiga arbeten och det material som behövdes till detta. Jag gick igenom upplägget, berättade att eleven skulle arbeta med arbetsuppgifter hen hade med sig. Eleverna arbetade med hunden i samma rum, på väggen stod de olika valmöjligheterna eleven hade för interaktion med hunden.

Jag presenterade valmöjligheterna för eleverna och hur de kunde använda sig av hunden under deras arbete med bilduppgiften. I början av alla tillfällena med eleverna beskrev jag hur hunden tycker om att bli klappad, vilka trick hunden kan, hur hundspelen fungerar och hur man kan samtala med en hund.

Under tiden eleven arbetade med sin arbetsuppgift påminde jag inte om möjligheterna, utan jag vill se om eleven självmant använder sig av hunden. I ett observationsprotokoll (se bilaga) markerade jag ett streck vid var tillfälle då eleven; tittar på hunden, klappar hunden, pratar med hunden, gjorde aktivering tillsammans med hunden. Jag hade även en rad på protokollet där jag skrev ner eventuellt extra som eleven gjorde med hunden. Jag tog ett foto av elevens arbetsuppgift innan och på slutet vid varje tillfälle för att se hur uppgiften utvecklades.

Utmaningen blev att få eleverna att självmant ta initiativ till att interagera med hunden.

4. Resultat

Genom att sammanställa mina observationer och intervjuer har jag försökt besvara mina fyra frågeställningar. Jag delar in resultatet genom att besvara mina frågeställningar separat. Observationsprotokoll, Intervjufrågor och brev till elever och vårdnadshavare finns som bilagor sist i denna studie.

Vad är motivation?

Vad elever och läraren svarade på intervjufrågorna som handlade om motivation skriver jag nedan.

Frågor eleverna fick vid första tillfället om motivation:

Kan du beskriva vad motivation är?

Fyra elever svarade nej. Övriga svar jag fick var “ När man blir driven att göra saker man inte vill göra” och “Att man fortsätter jobba”.

Vet du vad som kan motiverar dig?

Två elever svarade vet ej. Övriga svar jag fick var “Jag gör det jag måste, jag bara gör. “ ,“Att få något efteråt. “ ,“Att göra någon grej jag tycker om. Ser ej fram mot att gå till skolan men jag gör det för att det är skolplikt. “Kompisar.“ och “Sport.”

Frågor som eleverna fick efter avslutat studie om motivation:

Om du skulle fortsätta arbeta med hunden i vilket ämne skulle det vara?

Två elever svarade matte och en idrott övriga elever viste ej.

Varför valde du detta ämne?

Svaret från eleven som valde idrott var “ Man behöver motion och hunden skulle motivera mig, bättre än betyg.” Eleverna som svarade att de skulle kunna tänka sig att arbeta med hund i ämnet matte sa “Jag tycker att matte är jobbigt.” och “matte är tråkigt.”

Hur skulle hunden kunna hjälpa dig i detta ämne?

Svaret från eleven som valde idrott var “ Med min motivation. “

Eleverna som svarade matte “ Hunden skulle få matten kul. “ och “Då skulle det inte vara så tråkigt.”

Frågorna till läraren om motivation;

Hur brukar du försöka motivera elever att genomföra sina uppgifter?

“Jag försöker ge tydliga och enkla instruktioner i grupp. Därefter ger jag enskilda instruktioner för att säkerställa att de förstått uppgiften. Om det behövs ger jag alternativa uppgifter. Jag försöker ta reda på vad de har för intressen och skapar uppgifter utifrån det. Jag hjälper eleverna att ta fram det material som de behöver. Jag uppmuntrar dem till att försöka och ger dem positiv feedback.”

På vilket sätt tror du att hunden påverkat elevernas motivation att arbeta med uppgifterna?

“Jag tror att Iza har bidragit till lugn och arbetsro. Eleverna har fått en positivare inställning till att jobba. Jag tror att de tyckt att det har varit roligt att få vara med Iza och att det har nog känts lättare att jobba när de fått vara med henne.”

Kan elever arbeta med uppgifter i ämnet bild tillsammans med en hund?

Den frågan har jag fått svar på genom att observera elever. Samtliga elever har arbetat vid alla tillfällen med sin uppgift i bild på träffarna med mig och hunden. Eleverna har fått frågan om vad de tycker om ämnet bild och hundar eftersom detta kan bidra till resultatet.

Det samtliga elever gjorde mest med hunden var att titta på hunden. Eleverna tittade på hunden tillsammans totalt 108 gånger, jag delar det på antal träffar som var 15 stycken totalt då blir snittet 7 gånger per tillfälle. Efter eleverna tittat på hunden fortsatte de arbeta med sin bilduppgift.

Fråga eleverna fick vid första tillfället om bild:

Vad tycker du om ämnet bild?

Två elever svarade att de tyckte ämnet bild var tråkigt. En elev att hen inte brukade vara med på bildlektionerna. En elev visste inte vad han tyckte. Två av eleverna tyckte ämnet bild var roligt.

De elever vi har träffat har klarat av att arbeta med ämnet bild tillsammans med en hund. Till och med eleven som svarade att han inte var med på bildlektioner och de två eleverna som tyckte ämnet bild var tråkigt arbetade med ämnet bild på träffarna med mig och hunden.

Frågor läraren fick som berör elevernas inställning till hunden och ämnet bild:

Varför valde du dessa elever?

“Jag valde dem för att några av dem har sagt att de tycker att ämnet är tråkigt och svårt. För en del av dem kan det bero på att de har svårigheter med att förstå instruktioner och komma igång med uppgifterna. Andra tycker inte att det de gör blir tillräckligt bra eller att det inte blir som de tänker sig.”

När du frågade eleverna om de vill delta i studien hur reagerade de då?

“Jag ringde vårdnadshavarna och frågade om de trodde att deras barn ville vara med. Eleverna kom och pratade med mig och frågade när de skulle träffa hunden. De flesta var positivt inställda till att träffa Iza.”

Vilken sorts motivation ger hunden till eleven?

Den frågan behöver jag besvara utifrån min teoretiska referensram tillsammans med mina intervjuer och observationer.

Det jag sett är att eleverna skrattat, kommit till träffarna och stannat hela den utsatta tiden. Eleverna fick tydlig muntlig och skriftlig information om att det var frivilligt att delta och att de fick avsluta precis när de ville. Hunden kan ha varit det som lockande för att komma. Samtliga elever gillade och hade erfarenhet av hundar.

Frågor till eleverna om hundar:

Vad tycker du om hundar?

En elev svarade “ Fina och gulliga men att det var mycket ansvar med en hund “och att hen därför föredrog katter. Tre elever svarade “ söta”, “Bra”, “Gillar”, “Tycker om”. En elev svarade att “ Hundar är mitt favoritdjur”.

Vad har du för erfarenhet av hundar?

Fem elever hade släkt eller vänner som hade hund och en elev hade en egen.

Hur kände du dig när du blev frågad om du ville delta i studien tillsammans med en hund ?

Samtliga elever svarade att de blev glada, att det lät kul/roligt. En elev svarade att hen kände att hen gärna ville vara med.

Frågor som eleverna fick efter studien:

Hur har du känt dig när du arbetat med hunden i samma rum?

Tre elever svarade på denna fråga och dessa svar var; “Det har känts lite fint, lite ensamarbete då arbetar jag mer flitigt. Jag är introvert och vågar mer när jag är ensam eller två. När hunden är med så blir det lättare.” “ Kul.” “Annorlunda.”

Frågor till läraren om hundar:

Kan du se någon förändring hos de barnen som träffat Iza?

“Hos några av eleverna kan jag se en skillnad. De är inte så negativt inställda till ämnet. De försöker göra sitt bästa.”

Hur använder sig elever av hunden när de arbetar med ämnet bild?

Det jag kunde se genom mina observationer var att interaktionen med hunden ökade vid andra och tredje träffen och att eleverna mest tittade på hunden vid det första tillfället. Eleverna kände varken mig eller hunden och vid första träffen arbetade eleverna med sin bilduppgift och hade hunden i rummet för att vid tillfälle två och tre använda sig mer av hunden men ändå fördes bilduppgiften framåt.

Jag hade från början avsikt att låta eleverna själv ta initiativ till interaktionen med hunden, de hade en påminnelserapp om vad de kunde göra och saker i en väska på golvet, jag märkte att om jag påminde och påbörjade något med hunden så kom även eleverna igång. Eftersom eleverna mest tittade på hunden vid deras första träff valde jag att vara mer aktiv på deras fullföljande träffar. Jag började träffarna med att visa de olika aktiviteterna och vad eleven kunde göra tillsammans med hunden. Eleven fick även starta med att klappa en längre stund, ge godis och prova någon aktivitet. Jag skapade en relation mellan elev och hund innan bild arbetets start. Jag valde att ändra min första plan som var att jag som hundförare skulle hålla mig mer i bakgrunden till att jag var aktiv och uppmuntrande till interaktion med hunden. När

eleven tittade på hunden kunde jag exempelvis säga“ här står det hundgodis” eller “ kommer du ihåg vilka lekar ni kan göra tillsammans? Viken lek tror du hunden skulle gilla nu?”.

När en elev arbetade med sin bilduppgift hoppade hunden i en sittsäck och jag och eleven fick skratta. Hunden visade att den ville göra något och eleven påbörjar en aktivitet. Hundens aktivitetsnivå påverkade vad som hände i rummet.

När hunden var lugnare och låg och tittade blev det så att eleven tittade på hunden och pratade med mig “ hunden ser trött ut”, jag och eleven fick en dialog om hunden och jag svarade att “Hunden väntar nog på att något ska hända.” eller “ Hunden drömmer nog om godis, vad tror du?, vill du prova att ge hunden godis?.

Vid första tillfället hade jag aktiverings sakerna i en öppen resväska på golvet, tillfälle två ändrade jag till att rada upp sakerna på bordet framför eleven. Där låg en handduk, kåsa och hundgodis, två hundspel, en tennisboll, en rispåse, två små burkar som hunden kan hämta på signal, en vattenflaska och en tärning.

Ingen av eleverna flyttade sig från hunden, men de fick muntlig och skriftlig information om att de fick byta plats, be mig om hjälp eller avsluta träffen precis när de ville. En elev valde att inte komma sista tillfället. Två elever av sex pratade med hunden.

Frågor till läraren:

Hur tror du att Iza kan ha påverkat eleverna?

“Lugnare och gladare. Mer motiverade och positivt inställda till ämnet.”

Vilken respons har du fått från eleverna?

“De flesta har varit glada och tyckt att det varit roligt. De har berättat att de träffat Iza. De har inte berättat så mycket om vad de gjort.”

Hur är uppgifterna genomförda som eleverna hade med sig till hundträffarna?

“Jag har inte sett så mycket av vad de gjort.”

Har du märkt att elevernas inställning till ämnet bild ändrats på något sätt?

“Några elever som inte har jobbat alls förut har försökt att göra sitt bästa. De är mer positiva till att komma till bildlektionerna.”

Är det något mer du vill tillägga?

“Det har varit roligt och intressant att få låta eleverna träffa hunden. Jag tror att deras inställning till bild är mer positiv. Jag tror att hunden har hjälpt eleverna att bli mer motiverade till att jobba med bild.”

5. Resultatdiskussion

Jag kommer diskutera svaren på mina frågeställningar genom att jämföra resultaten på min fallstudie med min teoretiska referensram.

Vad är motivation?

En elev i studien pratade om att motivation är att bli driven av något man vill och på så sätt kunna fortsätta arbeta. En elev sa att hen skulle kunna omvandla något jobbigt och tråkigt till att vara kul tillsammans med en hund. Eleverna pratar om vilja, vara driven och ha kul. Det stämmer överens med det som Cronqvist 2021 skriver att när glädje upplevs uppstår oftast en vilja att fortsätta. Glädje och motivation är på så sätt sammanbundna. (Cronqvist, 2021, 10) Man skulle kunna säga att motivation är motorn i lärandet som en drivkraft i att lära sig mera (Cronqvist, 2021, 27). Motivation problematiseras mellan positiva och negativa känslor och relationen mellan att komma inifrån eller utifrån personen själv. Positiva känslor ger energi och kraft till att lära. (Cronqvist, 2021, 63)

Kan elever arbeta med uppgifter i ämnet bild tillsammans med en hund?

Alla elever i studien som kom och träffade hunden arbetade med sina bilduppgifter, även om fyra av eleverna svarade att de inte tyckte om ämnet och uppgiften. En av eleverna deltog inte vanligtvis i ämnet bild utan gjorde annat under dessa lektioner, även den eleven fick en bilduppgift gjord med hunden i rummet. Vad exakt det var som gjorde att dessa elever inte tyckte om ämnet bild vet jag inte och kanske inte eleven själv riktigt kunde förstå varför de kände så. Backman, Folkunger & Sparr (2019) skriver att en hund är bra på att skapa en stressfri stämning. Hundar kan ge en känsla av tillit, acceptans, minskar känslan av stress och prestationsångest. Att använda ett hundteam som motivator och avledare kan vara ett givande sätt för att genomföra aktiviteter, hunden kan avleda från det som är jobbigt och istället skapa en stund av glädje och ro. (Backman, Folkunger & Sparr, 2019, 10-11)

Appelgren skriver att det viktigt att försöka förstå varför motivation brister. Det kan bero på många olika saker. Personen kan oroa sig för vad andra tycker och tänker, eller vara orolig att göra sig själv eller andra besvikna. (Appelgren, 2018, 24-25) Bildläraren som jag intervjuade berättade att hon valt eleverna till studien av olika anledningar, några elever tycker att ämnet är tråkigt och svårt och en del har svårigheter med att förstå instruktioner och komma igång med

uppgifterna. Andra tycker inte att det de gör blir tillräckligt bra eller att det inte blir som de tänker sig.

Vilken sorts motivation ger hunden till eleven?

Det jag sett är att eleverna skrattat, kommit till träffarna och stannat hela den utsatta tiden. Eleverna fick tydlig muntlig och skriftlig information om att det var frivilligt att delta och att de fick avsluta precis när de ville. Hunden kan ha varit det som lockande för att komma. Samtliga elever gillade och hade erfarenhet av hundar.

Eleverna i studien som arbetade med hunden i samma rum fick friheten att själva styra över hur de använde sig av hunden. Det fanns inga krav eller betygskriterier. Cronqvist (2021) skriver att motivation kan komma från eleven själv eller från exempelvis en lärare. Om det är läraren som eleven behöver som motivation kan detta ta mycket tid och kraft av läraren som kan hamna i att behöva underhålla sina elever. Cronqvist skriver även att lärare kan försöka motivera genom betyg och krav och att elever svarar olika på det. (Cronqvist, 2021, 28)

I studien fick eleverna vara självständiga genom att de fick interagera med hunden precis när de ville. Jag valde att göra så för att inte hamna i att hunden blev som någon slags belöning som eleven fick efter slutfört arbete. Detta för att inte ha ett kontrollerande sätt. Cronqvist 2021 skriver att om belöningar ges när arbetet är färdigt räknas det som ett kontrollerande sätt att undervisa, för att belöningen blir något åtråvärt och viljan till att arbeta byter fokus, personen gör arbetet för att få belöningen. (Cronqvist, 2021, 59) Karlberg och Eriksson (2018) skriver att hunden kan skapa motivation och öka elevers vilja. Hunden kan skapa mening för saker som annars framstår som meningslöst och tråkigt. (Karlberg & Eriksson, 2018, 24-25)

Jag tänkte mig att hunden var som en belöning och eleverna fick styra över sin belöning genom att de fritt fick välja när och hur de använde sig av hunden. På så sätt blev det självstyrt och inte kontrollerande vilket bidrar till inre motivation. Om jag istället hade sagt först måste du prestera detta och sedan får du vara med hund hade det räknats som yttre motivation. Jag ville sträva mot att finna elevers inre motivation.

Cronqvist 2021 beskriver att den inre motivationen hör ihop med självbestämmande. Den yttre motivationen är kontrollerande och för att få den söks godkännande och gillande från andra än en själv. (Cronqvist, 2021, 60)

Samtliga eleverna som var med i studien berättade att de gillade hundar och hade känt sig glada, att det lät kul och att de ville vara med när de fick frågan att vara med i studien.

Hunden kunde få eleverna att känna att det var roligt och tillfredsställande och på så sätt ge inre motivation till eleven till att arbeta. Jag gav eleverna inflytande och möjlighet att påverka interaktionen med hunden och då används autonom yttre motivation. Jag förklarade varför uppgifterna skulle göras, eleverna fick valmöjligheter, jag uppmuntrar egna initiativ och hunden och jag bemötte eleverna med omsorg och respekt. Wallberg 2020 skriver att den inre motivationen kommer då det känns roligt och tillfredsställande att arbeta. Den inre motivationen är den bästa men är inte alltid möjlig i skolan. Elever behöver tränas i självständighet och förmågan att välja strategier för sitt lärande till exempel genom att ge elever inflytande och låta dem påverka och ta egna initiativ. (Wallberg, 2020, 50) Efter avslutad studie beskriver tre elever det så här “När hunden är med så blir det lättare.” “Kul.” “Annorlunda.”

Undervisning som främjar inre motivation och yttre autonom motivation är tex. att ge elever inflytande och låta dem påverka, förklara varför de ska arbeta med uppgiften, ge elever valmöjligheter genom differentiera, uppmuntra till egna initiativ och att bemöta eleverna med omsorg och respekt (Wallberg, 2020, 50). Eleverna som träffade hunden fick känna samhörighet med hunden, de fick själva bestämma om de ville delta, de kom till träffarna för att de hade lust. Jag var mycket tydlig med att det var frivilligt att träffa hunden. Eleverna fick känna att de hade kompetens, i varje fall i mötet med hunden genom att de lyckades med mötet med hunden. Appelgren (2018) skriver att den inre motivationen drivs av egen vilja, känsla av lust, självbestämmande och samhörighet. (Appelgren, 2018, 24-25)

En av eleverna brukade inte delta i ämnet bild, men den eleven valde ändå att vara med när det var bild tillsammans med en hund. Appelgren (2018) skriver att om vi bestämmer oss för att vi ej tänker göra en uppgift och får reda på att det finns en belöning kan det hända att personer gör det ändå och kanske på så sätt tycker det var kul. (Appelgren, 2018, 31)

Om jag vill att hunden ska ge eleven inre motivation behöver jag tänka på hur jag presenterar upplägget för eleverna eftersom samma situation kan leda till inre och yttre motivation. Appelgren (2018) skriver att samma situation kan leda till inre och yttre motivation och det beror på hur man ser på sammanhanget, motivation kan därför vara komplext att beskriva. När man pratar om motivation behöver vi förstå sammanhanget. (Appelgren, 2018, 32-33)

Hur använder sig elever av hunden när de arbetar med ämnet bild?

Alla elever använde sig av hunden och arbetade med uppgifter i ämnet bild. Hunden kan ha brutit invanda mönster och bilduppgiften blev gjord, eleverna i studien utmanades ur sin bekvämlighetszon tillsammans med hunden, precis det som behövs för att våga vara kreativ. Jacquemot (2013) skriver att alla bär vi känslor av rädsla för det okända, kreativitet handlar om att våga bryta invanda och självklara mönster. Att gå utanför sin “ bekvämlighetszon. (Jacquemot, 2013)

Karlberg & Eriksson (2018) skriver att hunden kan ge deltagarna ökat självförtroende, minskad ångest och oro, skapa motivation och öka elevers viljan att interagera med andra människor. En hund kan ge ökad känsla av sammanhang och den kan skapa mening med saker som annars framstår meningslöst och tråkigt. (Karlberg & Eriksson, 2018, 24-25)

5.1 Reliabilitet och validitet

Validitet avser frånvaro av systematiska mätfel. Det finns många felkällor som behöver undvikas för att kunna få en hög validitet. Reliabilitet avser frånvaro av slumpmässiga fel. En mätning får ej påverkas av tillfälliga omständigheter exempelvis regn eller sol. Reliabilitet står för grad av tillförlitlighet, om man får samma värde vid upprepad mätning (Paulsson, 2020, 15).

En av mina frågeställningar var Vad är motivation? Det finns otroligt mycket att läsa om detta och jag har använt mig av 15 källor i min teoretiska referensram. Eftersom svaren i de olika källorna kommer fram till liknande slutsatser anser jag att de tillsammans ger min studies teoretiska referensram hög reliabilitet.

Min bedömning blir att studien fick hög reliabilitet. Det grundar jag på att resultatet för de sex eleverna blev ungefär det samma. Testresultatet upprepade sig oberoende av vilken av eleverna som var med. Svaren blev tillförlitliga då jag träffade eleverna under en bestämd tid.

Jag ville få svar på om elever kunde arbeta med ämnet bild tillsammans med en hund, metoden jag använde gav mig svaret på denna frågeställning. Svaret på vilken sorts motivation hunden ger till eleven var svårare att få svar på. När jag läst på om motivation förstod att den kan vara komplex och att det beror på mycket. Hunden gav eleverna motivation men vilken sorts motivation det var kan jag inte svara på. För att kunna svara på den frågan skulle jag behöva lära känna eleverna bättre.

För att ta reda på svaret på frågan “Hur eleverna använde sig av hunden” använde jag mig av observationsprotokoll och fick svar på frågan. Min bedömning är att studien fick hög validitet eftersom studien ger svar på mitt syfte / frågeställningar

6. Avslutande diskussion

Sammanfattningsvis visar studien att en social tjänstehund kan motivera elever till att arbeta med ämnet bild i skolan. Hunden bidrog till att elever fick hjälp till sin kreativitet. Studien visar att klappa och titta på hunden var det eleverna gjorde mest när de själva fick välja. Vilken sort motivation hunden gav till eleverna var svårare att få svar på men att de fick motivation var helt klart. Resultatet känns rimligt då en stressfri och rolig miljö inbjuder till motivation, välbefinnande och lärande. Hunden bidrog till detta.

Skolan har ett uppdrag att främja elevers personliga utveckling, resultatet av detta lärande ser vi oftast många år senare. Att ge elever möjlighet att uttrycka sig på olika sätt är viktigt. Kreativitet handlar om idéerna, lösningarna, meningen och att skapa positiva känslor och på så sätt utvecklas. Detta är sådant som behövs för att människan ska må bra.

Att hunden fungerar som motivation finns det andra studier om, det jag tycker saknas och vore intressant är studier som sträcker sig under längre tid, så att man kan se det ekonomiska vinningar som kan bli. Vinsten av hundunderstödd pedagogik behöver ses i ett större perspektiv och under en längre tid än en mandatperiod eller budgetår. Skolorna behöver få ekonomiska resurser för att kunna välja denna insats och samhället behöver se vinster med hundinsattser ur ett längre samhällsperspektiv.

KÄLLOR

- Appelgren A. (2018). *Motiverad*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Backman, Folkunger, Sparr. (2019). *Verktygslådan*. AtremiAB.
- Bell J. (2016). *Introduktion till forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Björndell och Odobasic. (2019). Hund i skolan ur ett elevhälsoperspektiv.
<https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/59012>
- Claesson S. (2019). Alla skulle haft en hund i skolan. <http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?dswid=-1946&pid=diva2%3A1488728&c=1&searchType=SIMPLE&language=sv&query=alla+skulle+haft+en+hund+i+skolan&af=%5B%5D&aq=%5B%5B%5D%5D&aq2=%5B%5B%5D%5D&aq3=%5B%5D&noOfRows=50&sortOrder=author+sort+asc&sortOrder2=title+sort+asc&onlyFullText=false&sf=all>
- Cronqvist M. (2021). *Glädje, lust och motivation*. Lund: Studentlitteratur.
- Ehrlin A. (2020). *Estetiska uttrycksformer i teori och praktik*. Stockholm: Liber AB.
- Hallgren A. (2006). *Drivkraft & motivation*. Bromma: MBF Bokförlag.
- Jacquemot N. (2013). *Kreativitetsskoden*. Stockholm: Natur & Kultur.
- Karlberg & Eriksson. (2018). *Sociala tjänstehundar: omsorg utan ord*. Klickerförlaget.
- Lindfors, Karlberg, Lindsjö, Åsbjer. (2021). Sociala tjänstehundar - användning, lagstiftning och djurvälstånd i mötet mellan hund och människa. SLU
<https://publications.slu.se/?file=publ/show&id=115854>
- Lindvall och Röhlander. (2020). *Motivations revolutionen*. Forum.
- Paulsson U. (2020). *Examensarbeten*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Skolverket. <https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/loroplan-och-kursplaner-for-grundskolan>
- Sparr och Ståhl. Ökad skolnärvaro, motivation och delaktighet hundassisterad pedagogik som metod för elever med hög skolfrånvaro.
<https://www.skolporten.se/app/uploads/2020/03/utveckla-skolan-nummer-32020.pdf>
- Wallberg H. (2020). Återkoppling. Stockholm: Gothia Fortbildning AB.
- Åsén G. (2017). *BILD- undervisning*. Stockholm: Liber AB.

BILAGA 1

Intervjuguide

Intervju vid första träffen med eleven

Vad tycker du om hundar?

Vad har du för erfarenhet av hundar?

Vad tycker du om ämnet bild?

(finns det några uppgifter som är roligare än andra, lokalen, läraren, meningsfullt?)

Hur brukar du uppleva att bildläraren förklarar uppgifterna?

(noga, kontrollerade, ger valmöjligheter?)

Hur kände du dig när du blev frågad om du ville delta i studien tillsammans med träffa en hund?

(blev du glad, fundersam, förväntansfull)

Har du några förhoppningar eller förväntningar för träffarna?

(vad önskar du ska hända under lektionen när hunden är med, klappa mycket, göra trix, sitta nära?)

Kan du beskriva vad motivation är?

(vad får dig att gå till skolan, vad får dig att städa ditt rum,)

Vet du vad som kan motiverar dig?

(Kan det vara "att bestämma själv" att få beröm" att slippa få skäll" att vara intresserad?)

Din bilduppgift, vad tycker du om den?

(Tråkig, den är för lätt, den är svår, jag förstår ej vad jag ska göra eller hur jag ska göra.)

Vad tror du skulle kunna vara annorlunda under bildlektionerna?

(Lärarens beskrivning, valmöjligheter, arbetsmiljön, tidsåtgången?)

Intervju efter alla slutförda träffarna med eleven

Hur har du känt dig när du arbetat med hunden i samma rum?

(rädd, glad, trött, pigg, lugn)

Kan du beskriva vad som hände i rummet mellan hunden och dig?

(vad gjorde du tittade, klappade, pratade med henne)

Om du skulle fortsätta arbeta med en hund i vilket ämne skulle det vara?

(bild, idrott, engelska, matte, svenska)

Varför valde du detta ämne?

Hur skulle hunden kunna hjälpa dig i detta ämne?

Är det något mer du vill tillägga?

Intervju med bildläraren efter träffarna med eleverna

Hur brukar du försöka motivera dessa elever att genomföra sina uppgifter?

Varför valde du dessa elever?

När du frågade eleverna om de vill delta i studien hur reagerade de då?

(Gärna låter kul, fundersamma, frågande?)

Kan du se någon förändring hos de barnen som träffat hunden?

(Positiva, negativa eller inga alls?)

Hur tror du att hunden kan ha påverkat eleverna?

Vilken respons har du fått från eleverna?

(Har de berättat något för dig?)

Hur är uppgifterna genomförda som eleverna hade med sig till hund träffarna?

(Noga, slarvigt, som vanligt?)

Har du märkt att elevernas inställning till ämnet bild ändrats på något sätt?

(De lyssnar bättre, slutför uppgifter ?)

På vilket sätt tror du att hunden påverkat elevernas motivation att arbeta med uppgifterna?

(Bidragit med lugn, arbetsmiljön, arbetstempot, det var roligt?)

Är det något mer du vill tillägga?

BILAGA 2

Observationsprotokoll

Observationsprotokoll.

Protokollet fylls i vid alla träffar mellan hund och elev.

Jag börja och slutar även varje träff med att fotografera elevens arbete.

Datum.....Tid.....

Tillfälle	Vad eleven
1	
2	
3	

Jag ska skriva siffrorna för de olika alternativen i exempelvis var gång eleven klappar hunden kommer jag skriva en etta i protokollet.

Det som ska observeras är om eleverna:

1. Klappar på hunden
2. Ber att hunden ska komma närmre
3. Flyttar sig från hunden
4. Tittar på hunden
5. Pratar med hunden
6. Ber om att få ta paus med hunden för exempelvis hund aktiverings spel
7. Blev eleven färdig med uppgiften
8. Fick eleven någonting gjort som fört arbetet framåt
9. Övrigt som eleven eventuellt gör med hunden, skriv även vad

Dessa observationer ska täcka in hur eleven använder sig av hunden.

BILAGA 3

Brev till eleverna

Hej

Vad kul det ska bli att träffa dig, tack för att du vill delta ;) Mitt namn är Linda och min hund heter Iza.

När vi träffas kommer vi vara i ett mindre grupprum. Vi kommer ses cirka 30 minuter / gång och vid tre tillfällen.

Du kommer få med dig bilduppgifter från din bildlärare Jenny.

Jag kommer fota bilduppgiften i början och i slutet av varje tillfälle vi ses och när vi ses första gången kommer jag fråga dig några frågor om vad du tycker om bildämnet och hundar.

Du kommer arbeta med uppgiften och själv välja om hunden ska vara nära eller inte och även själv välja om du vill ta en paus tillsammans med hunden. På pausen kan ni göra trix tillsammans, leka eller mysa.

Jag kommer titta på vad du gör och skriva ner, men jag kan även hjälpa dig om du behöver hjälp med något.

Jag ska skriva ett examensarbete. I arbetet kommer du beskrivas som "en elev" ingen kommer förstå att det är just dig det handlar om.

Jag kommer skriva om det du gjort tillsammans med hunden och om arbetena som jag fotat.

Jag och Iza utbildar oss till Skolhundsteam och vi vill se om en hund kan hjälpa dig att arbeta med bilduppgifter. Vi ser fram emot att träffa dig.

BILAGA 4

Brev till vårdnadshavare

Hej

Jag är student på Svenska terapihundskolan, i utbildningen ingår det att skriva ett examensarbete om hundar i pedagogiska miljöer.

Jag undrar om ditt barn får och vill hjälpa mig med detta. Min studie kommer inrikta sig på hur elever kan motiveras med hjälp av en hund med inriktning i ämnet bild.

Jag har fördjupat mig i forskning och litteratur kring ämnet motivation och hund och jag känner bildläraren som arbetar på Olovslundsskolan.

När jag träffar eleverna kommer min portugisiska vattenhund Iza vara med. Iza utbildar sig till skolhund och hon har gjort lämplighetstest för praktik med barn. På ett lämplighetstestet tittar Svenska terapihundskolan på om hunden har vilja att interagera med andra på ett lugnt och stabilt sätt. Jag som hundförare finns alltid i hennes närhet och vi arbetar utifrån Socialstyrelsens riktlinjer för hund inom vård och omsorg gällande regler och rutiner, bland annat allergi och hygienfrågor.

Vi kommer träffas i ett grupprum på skolan under 30 minuter-1 timme / tillfälle. Jag önskar få träffa elever enskilt och i mindre grupp under skoltid eller fritidstid för intervju samt arbeta med bilduppgifter.

I mitt examensarbete kommer jag sedan beskriva elevens deltagande och presentera svaren jag får under intervjun.

Läsaren kommer inte att kunna identifiera ort, skola, pedagoger eller vilka elever som ingår i studien. När arbetet är klart kan ni få ta del av arbetet om ni vill . Jag önskar även låta mitt arbete bli offentligt så att jag kan dela det.

Har ni frågor eller funderingar kan ni gärna kontakta mig.

Linda Nordblad tel 070- 7454030, flinta23@hotmail.com

Medgivande

Mitt barn får delta i verksamheten med svenska terapihundskolans blivande tjänstehundsteam. Mitt barn får även bli intervjuat för Linda Nordblads examensarbete om motivation.

Barnets namn: _____

Ort och datum: _____

Vårdnadshavares underskrift:

Namnförtydligande:
